

Hallitus

22.03.2021

Kokoustiedot

Aika 22.03.2021 maanantai klo 8:30 - 9:25

Paikka HUS, hallituksen kokoushuone, Stenbäckink. 9, 4. krs

Lisätietoja Kokous järjestetään kuntalain tarkoittamana sähköisenä kokouksena.

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
45	HUSin laatu- ja potilasturvallisuussuunnitelma 2021 ja siihen sisältyvä raportti 2020	5
46	Valtuuston 11.3.2021 kokouksen päätösten toimeenpano	7
47	Tilinpäätös 2020, toiminnan ja talouden toteutuminen vuonna 2020	9
48	Lausunnon antaminen tarkastuslautakunnalle hankinnoista ja hankintatoimesta tehdystä ylimääräisestä tarkastuksesta	13
49	Sairaanhoitopiirin alueellisten eettisten toimikuntien jäsenmuutokset	20
50	Kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeusmenettelyä varten saapuneet päätökset	21
51	Muut asiat	24

Hallitus

22.03.2021

Osallistujat

Läsnä	Ulla-Marja Urho, puheenjohtaja Jari Oksanen, varapuheenjohtaja Kirsti Handolin Katrina Harjuhahto-Madetoja Eeva Honkanummi Petri Kajander Harri Lehtimäki Pirkko-Lettero Vesa Mauriala Björn Månsson Marika Niemi Tom Böhling Sirpa Peura Mikko Piirtola Kari Reijula Ilkka Taipale Anna Vuorjoki Saku Etholén Johanna Nuorteva	
Muut osallistujat	Minerva Krohn, valtuuston puheenjohtaja Maija Anttila, valtuuston I vpj. Ari Oksanen, valtuuston II vpj. Juha Tuominen, toimitusjohtaja Markku Mäkijärvi, johtajaylilääkäri Marja Renholm, vs. hallintoylihoitaja Outi Sonkeri, henkilöstöjohtaja Matti Holi, sairaanhoitoalueen johtaja Jari Finnilä, talousjohtaja Visa Honkanen, kehittämisjohtaja Elisa Tikka, vs. viestintäjohtaja Lauri Tanner, hallintojohtaja Sanna-Maria Kivivuori, laatuylilääkäri	esittelijä virkamies, 45 §, 8.30-8.57 virkamies virkamies virkamies virkamies virkamies virkamies sihteeri virkamies, 45 §, 8.30-9.03
Poissa	-	

Hallitus

22.03.2021

Allekirjoitukset

Ulla-Marja Urho
puheenjohtaja

Lauri Tanner
sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

22.3.2021

Johanna Nuorteva

Mikko Piirtola

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja on asetettu 23.3.2021 kuntalain 140 §:n mukaisesti nähtäväksi yleisessä tietoverkossa.

Lauri Tanner
sihteeri

Hallitus

22.03.2021

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätös Kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Päätös Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Johanna Nuorteva (varalle Eeva Honkanummi) ja Mikko Piirtola (varalle Harri Lehtimäki).

Pöytäkirja tarkastetaan sähköpostin välityksellä siten, että pöytäkirjan tarkastajat kuittaavat sähköpostitse pöytäkirjan hyväksytyksi. Sähköpostikuittaukset tallennetaan pöytäkirjan yhteyteen, kunnes pöytäkirjaan on täydennetty pöytäkirjantarkastajien allekirjoitukset.

Hallitus

22.03.2021

§ 45

Asianro HUS/960/2021

HUSin laatu- ja potilasturvallisuussuunnitelma 2021 ja siihen sisältyvä raportti 2020

Selostus

Tämä HUS Helsingin yliopistollisen sairaalan Laatu- ja potilasturvallisuus (LAAPO) -suunnitelma ja -raportti (**liite 1**) on laadun ja potilasturvallisuuden tärkein dokumentti HUSissa. Terveystieteiden tutkimuskeskusten ja sen henkilökunnan päävastuualue on tarjota laadukasta ja turvallista hoitoa ja palveluita kaikille potilaille. Sekä terveydenhuoltolaki että laatujärjestelmä edellyttävät organisaatiolta LAAPO-suunnitelmaa. LAAPO-suunnitelma toimii myös HUSin omavalvontasuunnitelmana.

Korostamme suunnitelmassa vuosittain valittuja painopistealueita, jotka vuodelle 2021 ovat laatujärjestelmähänke, potilaan itse tekemä vaaratapahtumailmoitus, Apotin käyttöönoton vaikutukset lääkitys- ja potilasturvallisuuteen, hoitosuunnitelman lähteminen ajallaan, käsihygieniä, lääkinnällisten laitteiden omavalmistus, toimitilaturvallisuus sekä laatumittariraportoinnin kehittäminen. Laadun seuranta perustuu terveydenhuollon laadun eri ulottuvuuksien, potilaskeskeisyys, saatavuus, turvallisuus, tehokkuus, oikeudenmukaisuus, vaikuttavuus, lääketieteellinen laatu, henkilöstön hyvinvointi- ja kehittyvä organisaatio, mittaamiseen.

Laadun ja potilasturvallisuuden parantamiseen liittyy Joint Commission International (JCI) laatujärjestelmän käyttöönotto ja akkreditointistatuksen hakeminen koko HUSiin lukuun ottamatta Diagnostiikkakeskusta, Logistiikkaa ja Tietohallintoa, joissa kaikissa on jo käytössä ISO-laatujärjestelmä. JCI-akkreditaatio tulee olemaan myös HUSin omavalvontaprosessissa keskeinen laadunhallinnan viitekehys. HUSiin tarvitaan koko organisaatiota ja kaikkia ammattiryhmiä koskeva laatujärjestelmä.

Vuoden 2020 LAAPO-raportissa nousevat esiin erityisesti uuden potilastietojärjestelmän käyttöönottoon liittyvät vaaratapahtumat ja haasteet hoidon saatavuuden suhteen. Vuosi 2021 tulee olemaan tärkeä laadun ja potilasturvallisuuden kannalta mm. laatujärjestelmän käyttöönottoon valmistautumisen vuosi, jolloin kaikki tulostyöyksiköt ja –alueet tulevat mukaan laatujärjestelmätyöhön aikaisemman kuuden tulostyöyksikön lisäksi. Poikkeustilanteissa, kuten Suomessa on nyt, nousee tärkeäksi laadukas, hyvin ohjeistettu työympäristö. Työilmapiirin ylläpitäminen ja potilasturvallisuudesta huolehtiminen ovat myös olennaisia asioita.

Laatuyllilääkäri Sanna-Maria Kivivuori esittelee asiaa kokouksessa.

Päätösesitys

Hallitus päättää hyväksyä HUSin Laatu- ja potilasturvallisuussuunnitelman 2021 ja siihen sisältyvän raportin 2020.

Asian käsittely

Merkittiin tiedoksi, että johtajayllilääkäri Markku Mäkijärvi esitti kokouksen aluksi ennen tämän asian käsittelyn aloittamista hallitukselle katsauksen ajankohtaisesta koronatilanteesta 8.30-8.40. Mäkijärvi poistui kokouksesta tästä asiasta käydyn keskustelun aikana ennen päätöksentekoa klo 8.57.

Ptk:n tark.

Hallitus

22.03.2021

Laatuylilääkäri Sanna-Maria Kivivuori esitteli asiaa kokouksessa hallitukselle klo 8.40-9.03.

Kokouksessa muutettu päätösesitys

Hallitus

1. merkitsee asiasta käydyn keskustelun tiedokseen ja
2. päättää hyväksyä HUSin Laatu- ja potilasturvallisuussuunnitelman 2021 ja siihen sisältyvän raportin 2020.

Päätös

Kokouksessa muutettu päätösesitys hyväksyttiin.

Lisätiedot

Laatuylilääkäri Sanna-Maria Kivivuori, s-posti sanna-maria.kivivuori(at)hus.fi

Liitteet

Liite 1: LAAPO suunnitelma 2021 ja -raportti 2020
Liite 4. Erittely HaiPro-ilmoituksista vuodelta 2020
Liite 7. Fimealle raportoidut haittavaikutukset 2020
Liite 8. HUS lääkehoitosuunnitelma

Hallitus

22.03.2021

§ 46

Asianro HUS/962/2021

Valtuuston 11.3.2021 kokouksen päätösten toimeenpano

Selostus

Hallituksen tehtäviin kuuluu kuntalain 39 §:n 2 kohdan mukaan vastata valtuuston päätösten täytäntöönpanosta.

Kuntalain 143 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon. Valtuuston 11.3.2021 pidettävän kokouksen asialistalla olevat asiat ovat luonteeltaan sellaisia, että niiden täytäntöönpanosta voidaan päättää tässä hallituksen kokouksessa.

Valtuusto käsitteli kokouksessaan seuraavat asiat:

- 1 Kokouksen avaaminen
- 2 Nimenhuuto ja ääniluettelon hyväksyminen
- 3 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
- 4 Pöytäkirjan tarkastaminen
- 5 Infoasiat
- 6 Vuoden 2020 sitovien tavoitteiden muuttaminen sekä tilikauden alijäämän kattaminen
- 7 Omavelkaisten takausten myöntäminen perustettavalle Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalalle
- 8 Maakunnallisten klinisten palvelujen tulosalueen perustaminen
- 9 Valtuuston toivomusaloite koskien koronapandemian vaikutuksia työn kuormittavuuteen
- 10 Eron myöntäminen HYKS-sairaanhoitoalueen lautakunnan jäsenyydestä ja uuden jäsenen vaali
- 11 Eron myöntäminen Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen lautakunnan varajäsenyydestä ja uuden varajäsenen vaali
- 12 Ilmoitusasiat

Valtuuston pöytäkirjassa olevat asiat 1-5 §§ ovat luonteeltaan valtuuston järjestäytymiseen tai tiedottamiseen liittyviä asioita, eivätkä ne vaadi erillistä täytäntöönpanoa. Myöskään asia 9 § ei edellytä hallitukselta erityisiä täytäntöönpanotoimia.

Päätösesitys

Hallitus päättää

1. että HUS-kuntayhtymän valtuuston 11.3.2021 kokouksen päätökset toimitetaan tiedoksi HUS-kuntayhtymän jäsenkunnille ja Helsingin yliopistolle ja julkaistaan kuntayhtymän verkkosivuilla yleisessä tietoverkossa ja
2. että HUS-kuntayhtymän valtuuston 11.3.2021 pitämän kokouksen edellä mainitut päätökset saadaan panna täytäntöön seuraavasti:

Hallitus

22.03.2021

6 § Vuoden 2020 sitovien tavoitteiden muuttaminen sekä tilikauden alijäämän kattaminen: Päättös ilmoitetaan kuntayhtymän taloushallinnolle toimenpiteitä varten ja tiedotettavaksi ja

7 § Omavelkaisten takausten myöntäminen perustettavalle Kiinteistö-osakeyhtiö Laakson yhteissairaalalle: Päättös ilmoitetaan Helsingin kaupungille ja päätöksen mukaiset takausjärjestelyjen edellyttämät asiakirjat voidaan allekirjoittaa päätöksen tultua lainvoimaiseksi,

8 § Maakunnallisten klinisten palvelujen tulosalueen perustaminen: Päättös toimeenpannaan 1.6.2021 lukien siten, että

- valtuuston päättämät hallintosäännön muutokset tulevat voimaan,
- tulosalue aloittaa toimintansa,
- tulosalueen toiminnan käynnistymisen edellyttämät järjestelmämuutokset, toimintaohje ja muut tulosalueen toiminnan ja johtamisen edellytykset valmistellaan ja hyväksytään,
- Hyks-sairaanhoitoalueen johtaja Matti Holli määrätään toimimaan hallintosäännön 17 § mukaisesti maakunnallisten klinisten palvelujen tulosalueen johtajan tehtävässä muiden hänelle määrättyjen tehtävien ohella,

10 § Eron myöntäminen HYKS-sairaanhoitoalueen lautakunnan jäsenyydestä ja uuden jäsenen vaali, 11 § Eron myöntäminen Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen lautakunnan varajäsenyydestä ja uuden varajäsenen vaali: Päätökset ilmoitetaan luottamustehtävään valituille, päättäneen luottamustehtävän haltijalle sekä hallitukselle, asianomaisille lautakunnille ja niiden esittelijöille.

11 § Ilmoitusasiat: Valtuuston I varapuheenjohtaja Maija Anttilan sosiaalidemokraattisen valtuustoryhmän puolesta jättämä aloite otsikoltaan ”HUSin toimintaedellytysten turvaaminen henkilöstön saatavuutta ja pysyvyyttä parantamalla korona-ajan jälkeen ja pitkällä aikavälillä” lähetetään yhtymähallinnon henkilöstöjohdon vastuualueen valmisteltavaksi siten, että asia palaa hallituksen käsiteltäväksi viimeistään 24.5.2021 pidettävässä hallituksen kokouksessa.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Lisätiedot

Hallintojohtaja Lauri Tanner, s-posti lauri.tanner(at)hus.fi

Hallitus

22.03.2021

§ 47

Asianro HUS/846/2021

Tilinpäätös 2020, toiminnan ja talouden toteutuminen vuonna 2020

Selostus

HUSin valtuusto hyväksyi kokouksessaan 12.12.2019 §43 vuoden 2020 talousarvion. Vuodelle 2020 asetettu tulostavoite oli 40 milj. euroa alijäämäinen johtuen kertaluonteisista kuluista liittyen Apotti-potilastietojärjestelmän käyttöönottoon. Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 17.12.2020 §30, vuoden 2020 alijäämän käsittelyn periaatteet. Valtuusto päätti tuolloin mm. vahvistaa, että tilikauden alijäämän ennakoidaan olevan talousarvion mukaisesti 40,0 milj. euroa edellyttäen, että valtio kattaa kokonaisuudessaan Covid-19-epidemiasta aiheutuvat ylimääräiset kustannukset. Valtuusto päätti tämän lisäksi oikeuttaa hallituksen tammikuussa 2020 tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä suorittamaan jäsenkuntien maksuosuuden lisäveloituksen vuoden 2020 euromääräisen palvelukäytön suhteessa, mikäli valtiolta saatava avustus ei kata alkuperäisen talousarvion 40,0 milj. euron ylitävää alijäämää.

HUSin hallitus käsitteli 2.2.2021 pitämässään ylimääräisessä hallituksen kokouksessa §10 vuoden 2020 sitovien tavoitteiden muuttamista sekä tilikauden talousarvion mukaisen 40 milj. euron alijäämän kattamista. Hallitus päätti esittää valtuustolle, että vuodelta 2020 kertyvä alijäämä katetaan kokonaisuudessaan jäsenkunnilta kannettavalla maksulla niiden palvelujen käytön mukaisessa suhteessa. Lisäkanto pantiin toimeen välittömästi, jotta se ehti HUS kuntayhtymän ja jäsenkuntien tilinpäätökseen. Tilikauden tulokseksi muodostui 0 euroa, jolloin tilikauden päättyessä taseessa on 15,0 M€ kattamatonta alijäämää vuodelta 2019. Valtuusto käsitteli ja hyväksyi asian kokouksessaan 11.3.2021.

Hallituksen 2.2.2021 kokouksen jälkeen ilmeni tarve HUS Logistiikan valmiustarvikevaraston alaskirjaukselle 10,4 milj. euroa sekä tilinpäätöksen teknisille korjauksille opetus- ja tutkimustoimintaan liittyen 0,5 milj. euroa. Näistä aiheutuneet kustannukset jouduttiin veloittamaan jäsenkuntien palveluiden käytön mukaisena lisäkantona jäsenkunnilta valtuuston 17.12.2020 §30 hallitukselle antaman oikeutuksen perusteella ja ne on sisällytetty HUS kuntayhtymän ja jäsenkuntien tilinpäätökseen. Mikäli tarvikkehankinnat korvataan HUSille täysimääräisesti, tehty lisäkanto puretaan ja hyvitetään jäsenkunnille lisäkantoa vastaavasti vuonna 2021.

Hallitus käsitteli asiaa 1.3.2021 kokouksessaan ja esittää valtuustolle, että valtuusto muuttaa 17.12.2020 kokouksessa tekemää päätöstään §30 ja vahvistaa sitovien nettokulujen määrän 41,3 milj. euroa talousarviota alhaisemmaksi (1 795,7 milj. euroa). Valtuusto käsitteli ja hyväksyi asian kokouksessaan 11.3.2021.

Tilintarkastamattomia tilinpäätöstietoja käsiteltiin lista-asiana hallituksen 8.3.2021 kokouksessa. Tilintarkastus oli HUSissa viikoilla 8-10. Alkuperäisen aikataulun mukaisesti hallitus allekirjoittaa tilinpäätöksen 22.3.2021 kokouksessa.

Hallitus

22.03.2021

HUSin tarjoamien palvelujen kysyntä laski poikkeuksellisesti vuonna 2020 Covid-19-epidemiasta aiheutuen. Ennalta suunniteltua kiireetöntä hoitoa koskevien elektiivisten läheteiden vertailukelpoinen määrä (315 281) väheni 7,7 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Sairaanhoitopiiriin saapui arkipäivää kohden keskimäärin 1 250 elektiivistä lähetettä. Vuonna 2019 vastaava luku oli 1 360 lähetettä.

Erikoissairaanhoidon päivystyskäyntien määrä (261 649) väheni 12,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2020 erikoissairaanhoidon päivystyskäyntejä toteutui HUSin sairaaloissa keskimäärin 715 käyntiä päivässä.

Erikoissairaanhoidossa (ml. ostopalvelut) hoidettiin yhteensä 612 202 eri potilasta. Määrä kasvoi 4,2 % edellisestä vuodesta. HUSissa hoidettujen kaikkien eri henkilöiden kokonaismäärä (sisältäen sekä yhteispäivystysten terveyskeskuspotilaat, että erikoissairaanhoidon potilaat) oli 682 385 henkilöä. Kasvua vuodesta 2019 oli 0,3 % (1 764 henkilöä). Keskimääräinen laskutus (ml. ostopalvelut) per hoidettu erikoissairaanhoidon potilas oli 3 139 euroa ja se väheni edelliseen vuoteen verrattuna 6,3 %.

HUSin jäsenkuntien asukkaista yhteensä 571 461 / (33,6 %) käytti erikoissairaanhoidon palveluja vuonna 2020. Määrä kasvoi 26 922 henkilöllä (4,9 %) edellisestä vuodesta. Huomattava osa kasvusta johtuu erikoissairaanhoidon käynteinä tehdyistä Covid-19 näytteenotoista maalisi-syyskuun aikana. Ilman tätä ns. Drive-in –testausta palveluita käyttäneiden asukkaiden määrä olisi ollut vuoden 2019 tasolla.

HUSin jäsenkuntien asukaskohtainen deflatoitu maksuosuus vuoden 2020 joulukuun lopun ennakkoväkilukuun suhteutettuna on keskimäärin 1 057 euroa, joka on 13 euroa (-1,2 %) pienempi kuin vuoden 2019 asukaskohtainen maksuosuus.

Sairaanhoidollisen palvelutuotannon kokonaismäärä eli laskutusosuudella painotettu volyymi ylitti talousarvion 5,4 % ja kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 1,8 %. Kasvun selittää sähköisten palveluiden käytön erittäin voimakas lisääntyminen, joiden käyttö lisääntyi vuonna 2020 lähes 700 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kuntayhtymän laskutusosuudella painotettu volyymimuutos ilman sähköisiä palveluja alitti talousarvion 5,7 % ja laski edellisestä vuodesta 7,3 %. Avohoidon osuus oli vuonna 2020 hieman edellisvuotta suurempaa, sen laskutuksen osuus HUSin erikoissairaanhoidosta oli 46,2 % (2019: 45,6 %). Avohoidon laskutuksen osuus koko HUSin omasta palvelutuotannosta (esh + pth) oli vuonna 2020 47,2 % (2019: 46,6 %). Tuotelukumäärien mukaisesti tarkasteltuna avohoidon osuus oli vuonna 2020 HUSin erikoissairaanhoidosta 87,8 % (2019: 87,6 %) ja koko omasta palvelutuotannosta (esh + pth) 88,4 % (2019: 88,5 %).

Sitovat nettokulut ilman valtionavustusta olivat 1 879,7 milj. euroa. Ne ylittivät alkuperäisen talousarvion 42,7 milj. euroa (2,3 %). Sitovat nettokulut valtionavustuksen huomioiden olivat 1 795,7 milj. euroa. Ne alittivat alkuperäisen talousarvion 41,3 milj. euroa (2,2 %). Sitovilla nettokuluilla tarkoitetaan jäsenkunnille kohdistuvan erikoissairaanhoidon palvelutuotannon kuluja. Ylitys alkuperäiseen talousarvioon nähden johtuu Covid-19-epidemian aiheuttamista kuluista, joita ei talousarviovaiheessa pystytty ennakoimaan. Alitus ennusteeseen nähden johtuu siitä, että ennuste pitää sisällään Covid-19-epidemiasta aiheutuneet ylimääräiset kustannukset,

Hallitus

22.03.2021

mutta siinä ei ole huomioitu arvioitua valtion avustuksen määrää kuin diagnostiikkakeskuksen rajatestaukseen saatavan erillisen STM:n avustuksen osalta.

Covid-19-epidemia vaikutti merkittävästi toimintakulujen toteumaan. Toimintakulut ylittivät talousarvion 4,9 % (120,7 milj. euroa). HUSille Covid-19-epidemiasta aiheutuneet kustannukset maaliskokuussa 2020 olivat yhteensä 187 milj. euroa. HUSin saama valtionavustus oli yhteensä 89,1 milj. euroa, joka oli 48 % haetuista kustannuksista. HUSin saama korvaus oli merkittävästi vähemmän kuin muiden sairaanhoitopiirien saama avustus keskimäärin. Marras-joulukuun osalta kustannuksia ei korvattu lainkaan. Saadusta rahoituksesta kohdennettiin 5 milj. euroa Covid-19-epidemian vuoksi tehtyihin laitehankintoihin ja loppu kirjattiin tulosaikutteisesti. Lisäksi HUSille myönnettiin 35 milj. euroa rajatestauksesta aiheutuneiden kustannusten kattamiseen, josta vuodelle 2020 tuloutettiin toteutuneita kustannuksia vastaavasti 22,7 milj. euroa.

HUS-kuntayhtymän lopullinen tilikauden tulos oli nolla euroa. Toiminnallinen tulos ennen valtionavustuksia oli -161,3 milj. euroa ja valtion Covid-19-avustuksen jälkeen -77,2 milj. euroa. Tilikausi päättyi nollatulokseen tehtyjen jäsenkuntien lisäkantojen (77,2 milj. euroa) jälkeen.

Investointien yhteismäärä oli 241,2 milj. euroa, josta rakentamisen osuus oli 159,1 milj. euroa. Suuret investointihankkeet ovat pääosin Meilahden, Jorvin ja Hyvinkään sairaala-alueilla. Meilahdessa jatkettiin Siltasairaalan rakentamista ja suuria peruskorjausprojekteja Naistenklinikassa ja Puistosairaalassa. Jorvin sairaalassa meneillään olivat leikkausosastoalueen ja alapuolisten tilojen sekä entisen päivystysalueen peruskorjaukset. Hyvinkään sairaalassa käynnistyi kantasairaalan A-osan peruskorjaus. Jorvin sairaalan uuden vuodeosastorakennuksen hankesuunnittelua jatkettiin ja vastaavan hankkeen alustava suunnittelu Peijaksen kampukselle käynnistyi. Suurten tutkimus- ja hoitolaitteiden ohjelman painopiste oli HUS Diagnostiikka-keskuksen laitehankkeissa, joista osa oli koronapandemian edellyttämiä hankintoja.

Pitkäaikaista lainaa nostettiin vuonna 2020 talousarvion mukaisesti 225 milj. euroa ja lainoja lyhennettiin 14,9 milj. euroa. Vuoden 2020 lopussa lainakanta oli 662,2 milj. euroa. Lyhytaikaista rahoitusta hankittiin huhti-, touko- ja elokuussa maksuvalmiuden turvaamiseksi ennen pitkäaikaisten lainojen nostoa. Tilinpäätösajankohtana kuntayhtymällä ei ollut lyhytaikaista lainaa. Lainasaamiset olivat 30,4 milj. euroa. Rahavarat olivat 225,9 milj. euroa. Kassan riittävyys oli 28,9 päivää, mikä ylitti 15 päivän vähimmäistavoitetason. Kuntayhtymän omavaraisuusaste oli 23,8 % (vähimmäistavoite 20 %). Vuoden 2021 lopussa pitkäaikaisen lainakannan arvioidaan olevan 854,0 milj. euroa.

Esityslistan paremman luettavuuden ja teknisen toteutuksen takia listateksti on tiivis ja laajempi vuoden 2020 tilinpäätöksen esittelyteksti on **liitteenä 4.**

Hallitus

22.03.2021

Päätösesitys

Hallitus päättää

- merkitä tiedoksi vuoden 2020 henkilöstökertomuksen (**liite 1**);
- allekirjoittaa **liitteen 2** mukaisen vuoden 2020 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä lähettää sen tilintarkastajille ja valtuustolle hyväksyttäväksi.
- esittää valtuustolle, että HUS-kuntayhtymän tulos 0 euroa kirjataan HUS-kuntayhtymän taseeseen oman pääoman yli-/alijäämätilille.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Lisätiedot

Toimitusjohtaja Juha Tuominen (yhteydenotot toimitusjohtajan assistentti Kaarina Heikinheimo, s-posti kaarina.heikinheimo(at)hus.fi)
Talousjohtaja Jari Finnilä, jari.finnila(at)hus.fi

Liitteet

Liite 1: HUS Henkilöstökertomus
Liite 2: HUS TP 2020 asiakirja
Liite 3: TP 2020 asiakirjan liite jäsenkuntakohtaiset liitteet
Liite 4: Laajempi listateksti TP 2020

Hallitus

22.03.2021

§ 48

Asianro HUS/777/2021

Lausunnon antaminen tarkastuslautakunnalle hankinnoista ja hankintatoimesta tehdystä ylimääräisestä tarkastuksesta

Selostus

Valtuusto edellytti vuoden 2020 vastuuvapautta koskevan asian yhteydessä 11.6.2020 § 14, että tarkastuslautakunta teettää ylimääräisen tarkastuksen hankintatoimessa esiin tulleiden epäkohtien tarkemmaksi selvittämiseksi vuoden 2019 osalta.

Tarkastuslautakunta on hankkinut 22.10.2020 § 42 ko. ylimääräisen tarkastuksen kilpailutukseen perustuen BDO Oy:ltä. Tarkastus on valmistunut tammikuussa 2021 ja kokouksessaan 28.1.2021 § 2 lautakunta merkitsi tiedoksi 27.1.2021 päivätyn tarkastusraportin tulokset.

Tarkastusraportti liitteineen on esityslistan oheismateriaalina 1.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt raporttia kokouksessaan 4.3.2021 § 8. Lautakunta on päättänyt lähettää BDO Oy:n tarkastusraportin liitteineen hallitukselle ja pyytää hallitusta esittämään raportin takia tarpeelliseksi katsomansa kannanotot lautakunnalle 24.3.2021 mennessä. Lisäksi lautakunta pyytää hallitukselta tiivistetyn näkemyksen siitä, miten hallitus on toteuttanut vuonna 2019 sisäisen valvonnan tehtäväänsä kuntayhtymän hankintojen osalta ottaen huomioon hallintosäännön pykälät 77 ja 81.

Tämä asia on ollut hallituksen käsittelyssä 8.3.2021 § 41, jolloin se on palautettu uudelleen valmisteluun.

Hallitus antanee lautakunnalle seuraavasti kuuluvan lausunnon:

Lausunto

Hallitus kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto BDO:n 27.1.2021 päivätyistä "Tarkastus vuoden 2019 hankinnoista ja hankintatoimesta" – raportista. Tarkastuksen kohteena oli Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän hankintojen ja hankintatoimen tarkastus, joka koskee vuotta 2019. Tarkastuksessa otettiin kuitenkin kantaa myös ennaltaehkäiseviin ja korjaaviin toimenpiteisiin, joita on tehty hankintatoimen kehittämisessä vuoden 2019 jälkeen. Alla on kommentoitu raporttia sen keskeisimpien havaintojen ja päätelmien osalta.

Järjestelmätuki

Tarkastusraportin keskeisimmistä havainnoista ensimmäiset kaksi kokonaisuutta koskevat järjestelmätukea.

Tarkastuksen havaintojen mukaan hankintatoimea ja toimittaja- sekä sopimushallintaa tukevia järjestelmätarkoituksia ei ole toteutettu siten, että niiden avulla saataisiin ratkaistua hankintatoimen sisäisen valvonnan ongelmien juurisyitä kokonaisuutena. Raportin mukaan kyseiset kokonaisuudet vaikuttavat kukin hankintatoimen järjestämisen ja seurannan mahdollistamiseen. Lisäksi raportissa todetaan, että keskeiset juurisyvät liittyvät hankintojen tunnistamiseen, ostolaskujen sopimuksenmukaisuuden

Hallitus

22.03.2021

valvontaan (laskulla sopimuksen yksilöintitieto) ja hankintojen euromäärien seurantaan laskutuksessa.

Raportissa huomioidaan, että vuonna 2020 on ryhdytty hankintojen toteuttamiseen liittyvien järjestelmäratkaisujen valmisteluun ja hankintojen seurantatietoja on ryhdytty kirjaamaan hankintojen toteutuksessa. Asiakirjahallinnon korvaavan järjestelmän hankinta ja käyttöönotto oli tarkastuksen tekohetkellä käynnissä ja hankintojen seurantaa varten oli käytössä mm. Power BI –raportointiin pohjautuvat sovellukset.

Raportissa kiinnitettiin perustellusti huomiota järjestelmätuen keskeiseen merkitykseen. Niiden järjestelmäratkaisut ovat osin valmistelun alla ja ratkaisut vielä kesken, mutta seuranta on saatu toteutettua siten, että HUSin hankintojen näkyvyys ja johtamisen systemaattisuus on merkittävältä osin saatu toteutettua.

Tulevat järjestelmäratkaisut auttavat varmistamaan tiedon läpinäkyvyyden ja tietojen oikeellisuuden.

Resurssien riittävyys

Raportin seuraavana keskeisenä havaintona todetaan, että hankintatoimen resursointia on vuoden 2019 jälkeen vahvistettu, jotta hankintojen toteuttamista kyettäisiin nopeuttamaan.

Tämän osalta on hyvä myös huomioida, että omien resurssien merkittävän lisäämisen lisäksi HUS on hyödyntänyt hankintalain mukaan kilpailutettuja hankintakonsultteja kilpailutusten toteuttamisessa. Tämä osaltaan nopeuttaa tilanteen korjaamista, koska osaavien julkisen hankinnan osaajien palkkaaminen on haastavaa.

Hankintatoimen sisäinen valvonta

Tarkastusraportin mukaan hankintapäätösten tarkastusten sekä investointien ja ostopalveluiden tarkastusten perusteella hankintatoimen sisäisessä valvonnassa on ollut puutteita vuonna 2019. Lisäksi todetaan, että vuosien 2020 - 2021 aikana on edelleen sellaisia hankintoja, joissa ei ole toteutettu asianmukaisia kilpailutuksia.

Kilpailuttamattomat hankinnat ovat muodostuneet usean vuoden aikana, eivät ainoastaan vuoden 2019 aikana. Kilpailutettavien hankintojen suuri lukumäärä johtaa siihen, että vaikka kilpailutuksia tehdään jatkuvasti, tilanne ei korjaannu välittömästi, vaan suunnitelmallisesti kohtuullisen ajan kuluessa.

Hankintatoimea on systemaattisesti kehitetty jo aiemmin, sekä erityisesti vuonna 2019 että sen jälkeen. Ongelmat ovat olleet olemassa koko HUSin toimintahistorian ajan, mutta järjestelmien ja hankintojen johtamisen hajanaisuuden vuoksi ne eivät ole nousseet esiin. Hankintatoimen keskittäminen on osaltaan selkeyttänyt kokonaisuutta sekä auttanut tunnistamaan ongelmat. Vaikka ongelmat on nyt tunnistettu, kuten tarkastusraportissa oikein todetaan, tilanne ei siis ole välittömästi saati nopeasti korjattavissa, vaikka merkittävää kehitystä on tapahtunut hankinnoissa sekä tunnistamisen, johtamisen että ohjeistuksen osalta.

Hallitus

22.03.2021

Hankintatoimen kehittäminen

BDO:n tarkastusraportin mukaan hankintatoimen kehittämistoimenpiteitä on ryhdytty suunnittelemaan ja organisaatorakennetta muuttamaan vuoden 2019 aikana. Näillä toimenpiteillä ei vielä ollut suoraa vaikutusta kilpailuttamattomien hankintojen määrän vähenemiseen vuoden 2019 aikana. Tarkastuksessa ei kyetty tarkastamaan sitä, että kaikki investointien ja ostopalveluiden otokseen valittujen toimittajien laskut perustuvat voimassa olevaan hankintasopimukseen tai -päätökseen, tai että hankinta olisi kilpailutettu. Syynä tähän olivat raportin mukaan hankintojen ja ostolaskujen puutteelliset yksilöinti- ja seurantatiedot, jonka vuoksi ostolaskun yhdistäminen sen taustalla olevaan hankintaan, sopimukseen tai hankintapäätökseen oli HUSissa vaikeaa. Lisäksi tarkastusraportissa todetaan, että kilpailuttamattomien hankintojen riski voi olla markkinaoikeuden määräämä seuraamusmaksu ja mahdollinen hyvitysmaksu.

Merkittävä hankintatoimen kehittämisohjelma laadittiin ja aloitettiin vuonna 2019. Sitä täydennettiin samana vuonna teettämällä BDO:n ensimmäinen hankintatoimea koskeva tarkastus. Sen havaintojen perusteella kehittämisohjelmaa on edistetty systemaattisesti. BDO:n vuonna 2021 valmistuneen raportin mukaan vuonna 2019 tunnistetuista HUSin hankintojen kehittämisohjelman kaikkiaan 19 kokonaisuudesta valmiiksi on saatu 12. Lopuista seitsemästä suurin osa liittyy tietojärjestelmiin, joiden osalta työskentely on käynnissä.

Vastuut sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja hankintojen seurannan osalta

Tarkastuslautakunta on lisäksi pyytänyt hallitukselta tiivistettyä näkemystä siitä, miten hallitus on toteuttanut vuonna 2019 sisäisen valvonnan tehtävänsä kuntayhtymän hankintojen osalta ottaen huomioon hallintosäännön pykälän 77. Hallitus tarkentaa seuraavassa aiempaa tarkastuslautakunnalle 18.1.2021 antamaansa vastausta, jonka sivulla 1 kuvattiin vastuuta hankintatoimen epäkohtien seurannan ja valvonnan osalta.

Sisäisen valvonnan kehittämisen ja ylläpitämisen osalta on tarpeen ensin käydä läpi sitä, miten sisäistä valvontaa on kehitetty ja ylläpidetty hallituksen toimesta ennen vuotta 2019. Tätä on selkeintä arvioida aiempien vuosien arviointikertomuksissa sisäisestä valvonnasta esitettyjen huomioiden ja hallituksen niistä esittämien korjaavien toimenpiteiden kautta. Selvennyksenä todettakoon, että hallitus on vuosittain antanut valtuustolle tilinpäätöksen toimintakertomuksen yhteydessä selonteon sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Vuoden 2014 arviointikertomuksessaan tarkastuslautakunta katsoi (kohta 5.3), että sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskeva ohjeistus on ajan tasalla, mutta hallituksen raportointi toimintakertomuksessa sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta kaipaasi kehittämistä. Tämän perusteella hallitus kuvasi vastineessaan valtuustolle tarpeelliset kehittämistoimet, jotka todettiin toteutetuksi vuoden 2015 arviointikertomuksessa.

Vuoden 2015 arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota siihen, että ICT-hankkeiden sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa tulee kehittää. Hallitus totesi vastauksessaan, että kliinistä toimintaa tukevien

Hallitus

22.03.2021

ICT-hankkeiden hallintomalli on määritetty huhtikuussa 2016 ja Apotti-hankkeen hallintomalli tullaan määrittämään kesäkuussa 2016. Kaikista suurista kliinisistä ICT-hankkeista oli laadittu riskianalyysi ja määritelty riskienhallintaan prosessit. Tarkastuslautakunta katsoi vuoden 2016 arviointikertomuksessaan, että toteutetuista parannuksista huolimatta asiakokoonaisuudessa on edelleen kehitettävää.

Vuoden 2018 arviointikertomuksessa kiinnitetään huomiota konserniohjauksen toteuttamiseen ja siihen liittyvään konsernivalvontaan etenkin sen kannalta, että konsernivalvontaan osallistuvat henkilöt eivät saisi osallistua päättävissä asemissa tytäryhtiöiden toimintaan. Hallitus on vastineessaan todennut havainnon oikeaksi ja ilmoittanut kiinnittävänsä asiaan huomiota.

HUSin hankintatoimen ja näin myös hankintatoimen epäkohtien korjaamistoimenpiteiden ja hankintatoimen kehittämistoimenpiteiden seuranta ja valvonta kuuluvat HUSin hallintosäännön sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien pykälien (77, 78 ja 79) mukaisesti hallitukselle, toimitusjohtajalle sekä lauta- ja johtokunnille.

Seurannan ja valvonnan toimeenpano on toimitusjohtajan ja hänen alaisensa organisaation vastuulla. Lisäksi toimitusjohtaja on vuonna 2020 asettanut hankintatoimen strategisen ohjausryhmän, jonka tehtävänä on osaltaan seurata ja ohjata kuntayhtymän hankintatoimen kokonaisuutta ja myös tukea toimitusjohtajaa tässä tehtävässä.

Hallitus toteaa, että hajautunut hankintajärjestelmä ei ole ollut sisäisen valvonnan kannalta optimaalinen, mutta hankintajärjestelmän rakennetta on lähdetty korjaamaan aina hankintastrategiasta 2016 lähtien vaiheittain mm. keskittämällä hankintavaltuuksia 2018, ja sisäistä valvontaa on toimeenpantu annettujen ohjeistusten mukaisesti. Vuoden 2019 lopussa tehtiin päätös hankintastrategian ohjausryhmän fokuksen suuntaamisesta erityisesti hankinnan tulosten, tavoitteiden ja kehittämisen seurantaan. Vuonna 2019 rakenteellisen muutoksen ja hankintojen määrätietoisesta keskittämisen lisäksi tehtiin merkittävää resurssien lisäystä ja mm. palkattiin HUSiin kokenut julkisen hankinnan ammattilainen hankintajohtajaksi (eli HUSin historian ensimmäinen hankintajohtaja).

Hallitus katsoo, että toisin kuin tarkastuslautakunta epäilee, on sisäinen valvonta vuoden 2019 aikana ollut riittävää ja siihen on panostettu merkittävästi. Erityisesti hankintoihin kohdistettiin lisävalvontaa hankkimalla ulkoinen auditointi vuoden 2019 aikana BDO Oy:ltä, ja kaikkiin todettuihin epäkohtiin on puututtu välittömästi.

Vastaukseen oheistetaan (oheismateriaali 2) yhteenveto hallituksen vuoden 2019 aikana asiassa tekemistä toimenpiteistä.

Sisäinen tarkastus

Tarkastuslautakunta on pyytänyt lisäksi näkemystä siitä, miten hallitus on toteuttanut sisäisen valvonnan tehtävänsä kuntayhtymän hankintojen osalta vuonna 2019 ottaen huomioon hallintosäännön pykälän 81, joka käsittelee sisäisen tarkastuksen järjestämistä.

Hallitus

22.03.2021

Asian selventämiseksi on tarpeen lyhyesti kuvata sitä, miten sisäisen tarkastuksen järjestämistä on käsitelty tarkastuslautakunnan aiemmissa arviointikertomuksissa ja miten hallitus on vastannut tarkastuslautakunnan antamaan palautteeseen. Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota sisäisen tarkastuksen toimintaan arviointikertomuksissaan ainakin vuosien 2014, 2015, 2016 ja 2017 osalta.

Vuoden 2014 arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta toteaa saaneensa toimintakertomuksesta vaikutelman, että ”sisäistä tarkastusta ei ole saatu kytkettyä koordinoituksi osaksi HUSin sisäistä valvontajärjestelmää.” Tämän osalta hallitus totesi, että se tulee parantamaan sisäisen valvonnan raportointia toimintakertomuksessa.

Vuoden 2015 arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta ilmoittaa, että ei ole saanut sisäisen tarkastuksen työohjelmaa ja kiinnittää huomiota siihen, että sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen mukaan ”sisäisen tarkastuksen johtajan tulee laatia riskiperusteinen työohjelma, jossa sisäisen tarkastuksen toiminnon tehtävät asetetaan tärkeysjärjestykseen organisaation päämäärien mukaisesti”. Tämän osalta hallitus totesi vastineessaan, että työohjelman laatimista on vaikeuttanut sisäisen tarkastuksen, tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien työsuunnitelmien yhteensovittaminen ja että jatkossa sisäisen tarkastuksen työohjelma hyväksytään toimitusjohtajan tekemällä viranhaltijapäätöksellä.

Vuoden 2016 arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta viittaa aiempien vuosien 2013 - 2016 arviointityöhön kertomuksiin ja toteaa, että useiden asioiden kohdalla on tapahtunut myönteistä kehitystä. Lautakunta kuitenkin toteaa, että se on joutunut kiinnittämään tiettyihin asioihin huomiota toistuvasti, joita ovat sisäisen tarkastuksen toimivuus, hoito- ja palveluketjujen kehittäminen yhdessä perusterveydenhuollon kanssa sekä kiireettömän hoitoon pääsyn määrärajojen toteutuminen. Tarkastuslautakunta edellytti, että nämä asiat ratkaistaan.

Vuoden 2017 arviointikertomuksen puheenjohtajan katsauksessa viitattiin vielä siihen, että ”Sisäisen tarkastuksen toimintaa tulisi kehittää ja johtaa määrätietoisemmin niin, että se vahvemmin palvelisi HUS:n toimintaa.”

Vuonna 2018 tarkastuslautakunta lähetti HUSin toimitusjohtajalle 14.3.2018 päivätyyn selvityspyynnön, jossa esitettiin kolme kysymystä. 1) Miten sisäisen tarkastuksen toiminta on palvellut / hyödyttänyt HUSin johtamista vuosina 2010 - 2017? 2) Mihin toimenpiteisiin tulisi ryhtyä sisäisen tarkastuksen toiminnan kehittämiseksi? ja 3) Miten toteutuu sisäisen tarkastuksen vuosittainen työohjelman sekä sen laadinnan ja hyväksymisen periaatteet? Toimitusjohtaja antoi kysymyksiin oheismateriaalina 3 olevan vastauksen. Vastauksessa viitattiin siihen, että sisäisen tarkastuksen työstä tullaan tekemään ulkopuolinen laatuauditointi.

HUSin yhtymähallinto tilasi kesällä 2018 PricewaterhouseCoopers Oy:ltä (PwC) ulkoisen arvioinnin. Arviointi suoritettiin Sisäisen tarkastuksen ammattistandardin (IIA:n standardit) 1312 (Ulkoiset arvinnit) mukaisesti. HUSin sisäisen tarkastuksen nykytilaa arvioitiin muun muassa seuraavista näkökulmista:

Hallitus

22.03.2021

- kansainvälisen sisäisen tarkastuksen määritelmän, ammattistandardin ja eettisten sääntöjen noudattaminen
- sisäisen tarkastuksen tuloksellisuus ja tehokkuus

Arviointihavaintojen pohjalta arvioijat tekivät sisäisen tarkastuksen toimintoja ja toimintaympäristöä koskevia kehitysehdotuksia.

Arvioinnissa havaittiin seitsemän vakavaa puutetta ja 25 vähäisempää puutetta. 10 havainnoidun kohteen arvioitiin olevan standardien mukaisia. Vakavat puutteet arvioitiin siten merkittäviksi, että ne ”huomattavassa määrin estävät sisäistä tarkastusta toteuttamasta sen velvoitteita kaikilla tai merkittävillä osa-alueilla.” Vähäisempien puutteiden osalta arvioijat totesivat puutteita suhteessa standardeihin, mutta tästä huolimatta sisäinen tarkastus toteuttaa velvoitteensa ko. asioiden osalta hyväksyttävällä tavalla.

Toimeksiantojen suunnittelun osalta arvioitsijat mm. totesivat, että sisäisen tarkastuksen toimeksiantojen suunnitteluprosessia leimaa aktiivisen vuorovaikutuksen puute muun organisaation, erityisesti konsernin johtoryhmän kanssa. Tuloksellisuuden osalta arvioitsijat totesivat arvioimansa materiaalin pohjalta, että useiden tarkastusraporttien suositukset eivät ole tarpeeksi konkreettisia ja yksityiskohtaisia tuomaan lisäarvoa tarkastusten kohteina oleville toimintoille. Raporttien hyödyntäminen on ollut organisaatiossa vähäistä ja raporttien tuottamaa lisäarvoa pidettiin vähäisenä. Raporttien jakeluun on myös liittynyt epäselvyyttä, eikä tarkastusten toimenpiteiden seuranta ole käytännössä tehty. Suoritettujen tarkastusmäärien osalta arvioitsijat totesivat, että yksikön suorittamien tarkastusten määrää voi resurssit huomioiden pitää varsin alhaisena ja että sisäisen tarkastuksen yksikön tulisi pystyä suorittamaan määrällisesti enemmän tarkastuksia nykyresursoinnilla. Puutteita todettiin myös toiminnan johtamisen ja kehittämisen osalta ja muiden valvontatoimijoiden kanssa harjoitetussa yhteistyössä.

Hallitus käsitteli sisäisen tarkastuksen järjestämistä kokouksessaan 17.12.2018 § 153. Esittelytekstissä todettiin, että laatuarvioinnissa esitetyt huomiot ovat niin vakavia, että ne edellyttävät laaja-alaisia kehittämistoimenpiteitä ja että yhtymän johdossa on arvioitu, että tilannetta ei saada kohennettua tyydyttävään tilaan sisäisin kehittämistoimenpitein. Ratkaisuvaihtoehtoina esittelytekstissä esitetään sisäisen tarkastus ulkoistamista joko kokonaan tai joiltakin osin. Sisäisen tarkastuksen ulkoistus tapahtuisi hankintatoimen organisoiman kilpailuttamisen kautta ja liikkeenluovutuksen periaatteita noudattaen. Hallitus päätti tämän perusteella käynnistää hankintamenettelyn, jonka tavoitteena on järjestää jatkossa HUSin tarvitsemat sisäisen tarkastuksen palvelut oman toiminnan sijasta ostopalveluna ja liikkeenluovutuksen periaatteita noudattaen. Toimitusjohtaja valtuutettiin tekemään päätös hankintamenettelyn jälkeen ulkoistamisesta.

Kilpailutus toteutettiin hankintalain mukaisena neuvottelumenettelynä vuonna 2019 ja toimitusjohtaja teki asiaa koskevan hankintapäätöksen 25.10.2019 § 215. Palveluntuottajaksi valittiin Deloitte Oy, joka aloitti palvelutuotannon vuoden 2020 alussa.

Hallitus

22.03.2021

Hallitus katsoo, että se on puuttunut vuoden 2019 aikana asianmukaisella tavalla ja riittävien selvitysten jälkeen tarkastuslautakunnan esittämiin huomioihin sisäisen tarkastuksen toimivuudesta ja että kuntayhtymän sisäinen tarkastus on tällä hetkellä asianmukaisesti järjestetty.

Yhteenveto

BDO:n uudessa tarkastuksessa ei tullut ilmi uusia hankintatoimeen liittyviä havaintokokonaisuuksia, mitä ei oltu jo BDO:n aiemmassa, vuonna 2019 toteutetussa tarkastuksessa löydetty. Raportti vahvistaa aiemmat löydökset oikeiksi, ja siten päätettyjen ja osittain jo toteutettujen korjaavien toimenpiteiden oikeellisuuden. Raportti myös tukee sitä näkemystä, että vuoden 2019 jälkeen HUSin hankintatoimea on saatu kehittymään merkittävästi oikeaan suuntaan. Kaikkia poikkeamia ei ole vielä pystytty korjaamaan, eikä hankintojen jonoa ole saatu kokonaisuudessaan purettua, mikä on seurausta aiempina tilikausina kertyneestä hankintavelasta.

Hankintatoimen ongelmat ja hankintojen ruuhkautuminen ovat syntyneet pidemmän ajan kuluessa. Tämän jonon purkaminen vie aikaa: arvion mukaan kertynyt hankintavelka saataneen pääsääntöisesti purettua kuluvan vuoden aikana.

Hankintajonon purkaminen on viime kädessä riippuvainen käytettävissä olevasta asiantuntevasta työpanoksesta, minkä vuoksi ongelman poistaminen lyhyemmällä aikavälillä ei ole mahdollista. Työpanosta on mahdollista hankkia käyttöön rekrytoimalla lisää työvoimaa tai hankkimalla ostopalveluja. Käytännössä kummallakin näillä on rajansa, koska osaavaa työvoimaa on rekrytoitavissa vain rajallinen määrä ja hankintoja koskevien ostopalvelujen tarjonta on niin ikään rajallista. Esittelijän näkemyksen mukaan vuosina 2019 - 2021 on hankintojen resursoinnin osalta tehty kaikki toteutettavissa olevat asiat. Hankintajonon purkamiseen on vaikuttanut myös käynnissä oleva Covid-19 -pandemia, ja normaalioloissa tilanne olisi jo tällä hetkellä olennaisesti parempi.

Raportissa ei tuoda esille sitä, että hankintojen korjaustoimenpiteiden osalta olisi vuonna 2019 menetelty virheellisesti tai riittämättömästi. Raportin keskeisten havaintojen perusteella voidaan päätellä, että vastuuvapauden myöntämiselle vuoden 2019 osalta on perusteet olemassa.

Päätösesitys

Hallitus antaa tarkastuslautakunnalle edellä perusteluissa olevan lausunnon BDO Oy:n laatimasta tarkastusraportista.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Lisätiedot

Talousjohtaja Jari Finnilä, s-posti jari.finnila(at)hus.fi
Hallintojohtaja Lauri Tanner, s-posti lauri.tanner(at)hus.fi

Hallitus

22.03.2021

§ 49

Asianro HUS/2147/2017

Sairaanhoitopiirin alueellisten eettisten toimikuntien jäsenmuutokset

Selostus

Eettisten toimikuntien toiminnasta ja kokoonpanosta säädetään laissa lääketieteellisestä tutkimuksesta. Toimikuntien tehtävänä on arvioida laissa todetuin tavoin lääketieteelliset tutkimushankkeet ja antaa niistä lausunto.

Hallitus päätti 25.11.2019 § 142 asettaa HUSin eettiset toimikunnat I-IV valtuustokauden loppuosalle 2020–2022.

Eettisen toimikunnan jäsen on pyytänyt eroa seuraavasti:

- oikeustieteen asiantuntijajäsen Saija Haapalehto (tmk II) toimikunnan toiminnan ja työn yhteensovittamisen vaikeuksien vuoksi.

Kuntalain 38 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevää syystä.

Walteri Roslin on antanut suostumuksensa toimia toimikunnan jäsenenä (tmk II). Esitetään, että Walteri Roslin nimitettäisiin oikeustieteen asiantuntijajäseneksi toimikuntaan II.

Lisäksi esitetään, että Juli Mansnerus, joka on toiminut eroavan jäsenen Saija Haapalehto varajäsenenä, siirtyisi Walteri Roslinin varajäseneksi.

Päätösesitys

Hallitus päättää

1. myöntää
 - Saija Haapalehdolle eron eettisen toimikunnan (II) jäsenyydestä,
2. valita
 - Walteri Roslinin eettisen toimikunnan (II) oikeustieteen asiantuntijajäseneksi.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Lisätiedot

Tutkimusjohtaja Anne Pitkäranta, s-posti anne.pitkaranta(at)hus.fi

Hallitus

22.03.2021

§ 50

Asianro HUS/2/2021

Kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeusmenettelyä varten saapuneet päätökset

Selostus

1. HYKS-sairaanhoitoalueen lautakunta 2.3.2021

- 10 § Infoasiat
- 11 § HYKS-sairaanhoitoalueen vuoden 2020 tilinpäätös ja toimintakertomus
- 12 § HYKS-sairaanhoitoalueen tulosityksiköiden käyttösuunnitelmien toteumat vuodelta 2020
- 13 § Määräaikaisten erikoislääkärin ja sairaanhoitajien vakanssien perustaminen EU-rahoitteiseen ACCELERATE-hankkeeseen ajalle 1.3.2021-30.4.2024
- 14 § Osastonylilääkärin viran ja erikoislääkärin viran muuttaminen apulaisylilääkärin viroiksi HUS Lasten ja nuorten sairauksien Erytispediatrian linjassa
- 19 § Kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeusmenettelyä varten saapuneet päätökset
- 20 § Muut asiat

2. Toimitusjohtaja Juha Tuomisen päätös

- 8.3.2021 § 50 Yhtymähallinnon toimintaohjeen muuttaminen

3. HUS Diagnostiikkakeskus, diagnostiikkajohtaja Lasse Lehtosen päätös

- 11.3.2021 § 43 HUS Diagnostiikkakeskus hankkii magneettikuvantamispalveluita Etelä-Karjalan keskussairaalaan
 - rajoitettu menettely
 - hankinnan ennakoitu arvo n. 225 000 €Tarjouspyyntö lähetettiin sähköpostitse potentiaalisiksi tunnistetuille palveluntuottajille.

4. HUS Logistiikka toimialajohtaja Jyrki Putkosen päätökset

- 4.3.2021 § 65 Sähköimujärjestelmän hankinta
 - dynaamisen hankintajärjestelmän sisäinen hankinta
 - hankinnan arvioitu kokonaisarvo optioineen sisältäen laitteet ja niiden laitesidonnaiset tarvikkeet sekä huollot neljältä vuodelta laskettuna on yhteensä noin 850 000 € (alv 0 %)
- 5.3.2021 § 66 Päätös neuvottelumenettelyn avulla hankittavasta etanolipohjaisesta pesevästä pintadesinfektiopyyhkeestä
 - neuvottelumenettely
 - hankinnan arvioitu arvonlisäveron vuosiarvio n. 270 000 €
- 5.3.2021 § 67 Kymenlaakson keskussairaalan röntgenin SIEMENS Magnetom Aera L1065964 gradientikelan vaihto
 - suora hankinta
 - suojakuorien vaihdosta aiheutuva kustannus 100 783 € (alv 0 %)Laitteen ainoa huoltoedustaja Suomessa on Siemens Healthcare Oy, joten hankintaa ei voi kilpailuttaa.
- 9.3.2021 § 68 Hankintapäätös HUS 010-2020 Laboratorion kuljetus- ja säilytystarvikkeet
 - avoin menettely
 - hankinnan arvo n. 500 000 € / 48 kk sopimuskaudelle

Ptk:n tark.

Hallitus

22.03.2021

- 9.3.2021 § 69 Päättös hankkia huoltosopimus Visionrt Ltd. toimittamille kahdelle OSMS laitteistolle Syöpäkeskukselle
- suorahankinta
 - hankinnan arvo n. 140 000 € / 4 vuotta
- Visionrt Ltd on kyseisten laitteistojen ainoa toimittaja ja vastaa laitteiden huoltotoimenpiteistä Suomessa. Huoltosopimuksella turvataan määräaikaishuollot edullisemmin kuin ostamalla nämä erikseen tuntiveloituksella toimittajalta.
- 10.3.2021 § 70 HUS 136-2021 Diatermialaitteiden laitesidonnaiset kulutus-
tarvikkeet
- suorahankinta
 - hankinnan arvo 115 000 €
- Muiden valmistajien kulutustarvikkeet eivät ole yhteensopivia olemassa olevien laitteiden kanssa ja potilasturvallisuuden takaamiseksi sekä potilashoidon mahdollistamiseksi kyseisiä tarvikkeita tarvitaan.
- 10.3.2021 § 72 HUS 145-2021 Vakuumibiopsialaitteiston laitesidonnaiset
kulutustarvikkeet
- suorahankinta
 - hankinnan arvo 100 000 €
- Perustelu sama kuin edellä.
- 10.3.2021 § 73 HUS 148-2021 Sentrifuugipumppukonsolin laitesidonnaiset
kulutustarvikkeet
- suorahankinta
 - hankinnan arvo 485 000 €
- Perustelu sama kuin edellä.
- 10.3.2021 § 74 HUS 155-2021 Nivelhöylän laitesidonnaiset kulutustarvikkeet
- suorahankinta
 - hankinnan arvo 225 000 €
- Hankinnan kohteena on laitesidonnaiset kulutustarvikkeet olemassa oleviin nivelhöyliin, joita käytetään eri puolella HUSia. Laitteet tarvitsevat laitesidonnaisia kulutustarvikkeita toimiakseen. Nivelhöyliä käytetään anestesia- ja leikkaus-
osastoilla erilaisten ortopedisten potilaiden toimenpiteissä.
- 16.3.2021 § 75 HUS 142-2021 PH-mittarin laitesidonnaiset kulutustarvikkeet
- suorahankinta
 - hankinnan arvo 120 000 €
- Hankinnan kohteena on laitesidonnaiset kulutustarvikkeet olemassa oleviin PH-mittareihin, joita käytetään kliinisessä fysiologiassa. Laitteet tarvitsevat laitesidonnaisia kulutus-
tarvikkeita toimiakseen.
- 16.3.2021 § 76 HUS 143-2021 Tonometrin laitesidonnaiset kulutustarvikkeet
- suorahankinta
 - hankinnan arvo 100 000 €
- Perustelu sama kuin edellä. Hankinnan kohteena on laite-
sidonnaiset kulutustarvikkeet.
- 16.3.2021 § 77 HUS 134-2021 Immunoglobuliinipumpun laitesidonnaiset kulu-
tustarvikkeet
- suorahankinta
 - hankinnan arvo 315 000 €
- Perustelu sama kuin edellä. Hankinnan kohteena on laite-
sidonnaiset kulutustarvikkeet.
- 16.3.2021 § 79 Nemoto varjoaineruiskujen laitesidonnaiset kulutustarvikkeet
- suorahankinta
 - hankinnan arvo 300 000 € (48 kk mukaan laskettuna)
- Perustelu sama kuin edellä. Hankinnan kohteena on laite-
sidonnaiset kulutustarvikkeet.

Hallitus

22.03.2021

- 16.3.2021 § 80 HUS 156-2021 Rasvaimulaitteen laitesidonnaiset kulutustarvikkeet
- suorahankinta
 - hankinnan arvo 500 000 €
- Perustelu sama kuin edellä. Hankinnan kohteena on laitesidonnaiset kulutustarvikkeet.

5. HUS Tietohallinto vs. tulosalueen johtaja Pekka Lampisen päätös

- 12.3.2021 § 70 Microsoft Unified -tuki ajalle 31.3.2021-30.3.2023
- suorahankinta
 - hankinnan arvo enintään 1 254 701 € (alv 0%) (ensimmäinen 12 kk 458 845 € ja toinen 12 kk 795 856 €) kulut kohdistetaan erillisen laskelman mukaisesti
- Teknisestä ja yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan. HUS Tietohallinnon IT-tuotantoinfrastruktuuri on monelta osin toteutettu Microsoft teknologialle ja palveluille. Ne ovat HUSin toiminnan kannalta kriittisiä.

6. HUS Tilakeskus tulosalueen johtaja Vesa Vainiotalon päätös

- 4.3.2021 § 22 Hyvinkään sairaala, Uusi välinehuoltokeskus, rakentamisvaiheen SV3 rakennuttamis- ja suunnittelutehtävät sekä rakentaminen
- hanke sisältyy vuosien 2021-2024 investointisuunnitelmaan HUSin suurten hankkeiden ohjelmaan, jonka hallitus on vahvistanut kokouksessaan 17.12.2020
 - hankinnan hinta 6 755 000 € (alv 0 %)

7. HUS Tilakeskus vastuualuejohtaja kiinteistöhallinto Timo Peltoniemen päätös

- 9.3.2021 § 33 Uusi lastensairaala, Dekojen ja autoklaavien uusiminen, pesukoneiden vaihto ja siihen liittyvät rakennustekniset ja rakennuttamistehtävät
- hanke sisältyy HUS Tilakeskuksen johtajan 19.1.2021 § 4 hyväksymään HUS-kuntayhtymän pienten rakennushankkeiden vuoden 2021 investointiohjelmaan osana teknisiä investointeja
 - hankinnan enimmäishinta 103 000 € (alv 0 %)

Päätösesitys

Hallitus päättää, ettei se ota käsiteltäväkseen esittelytekstissä lueteltuja kuntalain 92 §:n tarkoittamia päätöksiä.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Hallitus

22.03.2021

§ 51

Asianro HUS/2/2021

Muut asiat**Selostus****1. Hallituksen vuoden 2021 kokousaikataulu ja niissä käsiteltävät asiat**

Hallituksen vuoden 2021 työohjelma on päivitetty oikeusministerin ja eduskunnassa edustettuina olevien puolueiden puoluesihteereiden kokouksen 6.3.2021 tekemän, kuntavaalien siirtämistä koskevan linjauksen ja oikeusministeriön asiasta julkaiseman tiedotteen pohjalta. Sen mukaisesti uusi kuntavaalipäivä on 13.6.2021 (aiemmin 18.4.2021) ja valtuustot aloittavat työnsä 1.9.2021 (aiemmin 1.6.2021).

Tämän perusteella on arvioitu, että kuntien valtuustot voisivat suorittaa HUSin valtuuston vaalin syyskuun 2021 aikana ja HUSin uusi valtuusto voitaisiin tällöin kutsua koolle torstaina 14.10.2021. HUSin uuden hallituksen ensimmäinen kokous olisi tällöin maanantaina 1.11.2021.

Työohjelmassa on selvyyden vuoksi esitetty myös uudelle hallitukselle kaavaillut kokoukset.

Työohjelma 2021

Aika	Käsiteltävät asiat	Info
ma 12.4.2021	Info: Katsaus pandemiatilanteeseen Info: Sote-lakien käsittely	
ma 26.4.2021	Info: Tammi-maaliskuun toiminta ja talous Hankintojen ajankohtainen tilanne Jorvin sairaalan uudisrakennuksen hankesuunnitelma ja esitys valtuustolle Vaali hallintoylihoitajan virkaan	
ma 24.5.2021	Valtuustoasiat 10.6. kokoukseen Talousarvion 2022 tavoiteasetanta ja valmistelun periaatteet Mahdolliset TA2021 muutokset Vastaus valtuustoaloitteeseen	
to 10.6.2021	Valtuusto	
ma 14.6.2021	Osavuositarkastus 1-4/2021 Hankintojen ajankohtainen tilanne	
ma 16.8.2021	Talousarvion 2022 tavoiteasetanta (2. käsittely tarvittaessa) Tammi-kesäkuun toiminta ja talous	
ma 13.9.2021	Tammi-heinäkuun toiminta ja talous Päätösesitykset uudelle valtuustolle (mm. toimielimien vaalit)	

Hallitus

22.03.2021

ma 4.10.2021	Hallitus + karonkka Osavuosisikatsaus 1-8/2021 Vuoden 2022 talousarvion valmistelutilanne	
to 14.10.2021	<i>Valtuusto (uusi), Toimielimien vaali</i>	
ma 1.11.2021	Uusi hallitus + perehdytys Hallituksen järjestäytyminen Toimikuntien vaali Talousarvion käsittely, 1. luku Tammi-syyskuun toiminta ja talous	
ma 15.11.2021	<i>Hallituksen perehdytys</i>	
ma 22.11.2021	<i>Hallituksen perehdytys</i>	
ma 29.11.2021	Valtuustoasiat 16.12. kokoukseen + perehdytys Talousarvion käsittely, 2.luku	
ma 13.12.2021	<i>Hallituksen perehdytys</i>	
to 16.12.2021	<i>Valtuusto</i>	
ma 20.12.2021	Vuoden 2022 tulosaluekohtaisten käyttösuunnitelmien vahvistaminen	

Päätösesitys

Hallitus päättää kokoontua aiemmin päätettyjen kokousaikojen lisäksi seuraavina maanantaipäivinä klo 8.30 ja että nämä kokoukset järjestetään sähköisesti:

- maanantai 16.8.2021,
- maanantai 13.9.2021
- maanantai 4.10.2021

Merkitään asiat muutoin tiedoksi.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Kokouspäivä 22.3.2021
Pykälät 45-51 §§
Sivut 1-27

Muutoksenhakukiellot

Kieltojen perusteet

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa: 46, 47, 48, 50, 51 §§

Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla: 45, 49 §§

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 6 §:n tai muiden säädösten mukaan ei seuraaviin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

Seuraaviin päätöksiin liittyvien yksityisoikeudellisten asioiden käsittely kuuluu Helsingin käräjäoikeuden toimivaltaan:

Oikaisuvaatimusohje, asiat 45, 49 §§

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntayhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen. Oikaisuvaatimus tehdään kirjallisena.

Oikaisuvaatimuskielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, oikaisuvaatimuksen johdosta annetusta päätöksestä eikä päätöksestä, johon haetaan muutosta muun lain kuin kuntalain (410/2015) nojalla.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Hallituksen päätöksestä oikaisuvaatimus osoitetaan hallitukselle.

Hallitus käsittelee oikaisuvaatimuksen myös silloin, jos se on käyttänyt kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan lautakunnan päätökseen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai joulukuun 26 päivä, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa perille ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon vaaditaan oikaisua,
- miltä kohdin päätökseen vaaditaan oikaisua ja mitä muutoksia vaaditaan tehtäväksi,
- oikaisuvaatimuksen perustelut,
- mihin oikaisuvaatimusoikeus perustuu, ellei oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös kohdistu sen tekijään,
- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot,
- mahdollisen asiamiehen tai laillisen edustajan yhteystiedot sekä
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon asiaan liittyvät asiakirjat voidaan lähettää.

Oikaisuvaatimuksen liitteet

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä:

- oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös oikaisuvaatimusohjeineen,
- selvitys siitä, milloin oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys oikaisuvaatimusajan alkamisajankohdasta sekä
- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, ellei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Hallituksen päätöksen liitteistä voi tiedustella HUS Keskuskirjaamosta.

Tiedon luovuttamiseen salassa pidettävistä asiakirjoista sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) säännöksiä.

Oikaisuvaatimuksen perille toimittaminen

Asianosaisen tai hänen valtuuttamansa henkilön on toimitettava hallitukselle osoitettu oikaisuvaatimus HUS Keskuskirjaamoon, jonka yhteystiedot ovat tämän asiakirjan lopussa.

Oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen HUS Keskuskirjaamon asiakaspalveluajan päättymistä. Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai faksilla tai sähköpostilla.

Yhteystiedot

HUS Keskuskirjaamo, HYKS-sairaanhoitoalueen kirjaamo

Postiosoite: PL 200, 00029 HUS

Käyntiosoite: Marjaniementie 74, Iiris-keskus, 00930 Helsinki

Puhelinvaihe: 09 4711

Puhelin: 050 428 7837

Faksi: 09 471 75500

Sähköposti: keskuskirjaamo@hus.fi

Asiakaspalvelu arkisin klo 9.00–15.00.